

ZARZĄDZENIE Nr 2/2022

Dyrektora Zespołu Kształcenia i Wychowania z dnia 06 czerwca 2022 roku

w sprawie wprowadzenia

***Regulaminu wycieczek i innych imprez z udziałem dzieci
i młodzieży oraz podstawowe zasady ich organizowania, obowiązujące
w Zespole Kształcenia i Wychowania w Koczale***

Na podstawie:

- Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 8 listopada 2001 r. (Dz.U. z 2001r. nr 135, poz. 1516 z późn. zm.),
- Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r., nr 6, poz. 69 z późn. zm.)

Dyrektor Zespołu Kształcenia i Wychowania w Koczale **zarządza, co następuje:**

§ 1. Wprowadza się ***Regulamin wycieczek i innych imprez z udziałem dzieci i młodzieży oraz podstawowe zasady ich organizowania, obowiązujące w Zespole Kształcenia i Wychowania w Koczale*** w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszego zarządzenia i zobowiązuje się do jego stosowania.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Dyrektor Zespołu
Kształcenia i
Wychowania

/-/mgr Wiesława Lisek-Fronczak

REGULAMIN WYCIECZEK

i innych imprez z udziałem dzieci i młodzieży oraz podstawowe zasady ich organizowania, obowiązujące w Zespole Kształcenia i Wychowania w Koczałe

§1

1. Dla zapewnienia prawidłowej opieki nad uczniami biorącymi udział w wycieczce lub innej imprezie wyznacza się kierownika i opiekunów, których liczba jest uzależniona od miejsca wycieczki lub imprezy, wieku i liczby uczestników oraz środka lokomocji.

§2

1. Kierownika i opiekunów wycieczek lub innych imprez wyznacza dyrektor Zespołu Kształcenia i Wychowania.
2. Kierownik i opiekunowie są odpowiedzialni za stworzenie warunków zapewniających bezpieczeństwo wszystkim uczestnikom wycieczki lub imprezy, sprawując ciągły nadzór nad pełnym przestrzeganiem obowiązujących zasad bezpieczeństwa przez wszystkich jej uczestników.

§3

1. Na wycieczce przedmiotowej lub turystyczno-krajoznawczej udającej się poza teren szkoły w obrębie tej samej miejscowości bez korzystania z publicznych środków lokomocji, opiekę sprawuje co najmniej jeden opiekun nad grupą do 30 uczniów.
2. Jeżeli wycieczka udaje się poza teren szkoły i korzysta z publicznych środków lokomocji lub udaje się poza miejscowość będącą siedzibą szkoły, opiekę sprawuje jeden opiekun nad grupą do 15 uczniów.
3. Przy przejazdach PKP jeden opiekun opiekuje się maksymalnie 10 uczniami i musi być zapewniona rezerwacja miejsc siedzących.

§4

1. Na wycieczkach turystyki kwalifikowanej opiekę nad grupą 10 uczniów sprawuje jeden opiekun, a w szczególnych okolicznościach należy zwiększyć ilość opiekunów.
2. Na szlakach górskich leżących na obszarach parków narodowych i rezerwatów powyżej 1000 m wycieczki mogą być prowadzone tylko przez przewodników turystycznych.
3. Na obozach lub zielonych szkołach na jednego opiekuna nie może przypadać więcej niż 20 uczestników.
4. Na spływie kajakowym:
 - jeden opiekun przypada na 5 uczestników pod warunkiem, że posiadają oni karty pływackie,
 - jeżeli uczestnik nie posiada karty pływackiej, to powinien przebywać w kajaku z dorosłym opiekunem,
 - uczniowie szkoły podstawowej w czasie spływu kajakowego są pod opieką i pływają wyłącznie ze swoim rodzicem (prawnym opiekunem).

§5

1. Kierownikiem wycieczki turystyczno-krajoznawczej może być nauczyciel lub pełnoletni instruktor organizacji harcerskiej, a po uzyskaniu zgody dyrektora również inna osoba posiadająca uprawnienia przewodnika, przewodnika turystyki kwalifikowanej lub instruktora krajoznawstwa.
2. Kierownikiem grupy uczniów uczestniczących w imprezie turystyczno-krajoznawczej może być osoba o odpowiednich kwalifikacjach dostosowanych do rodzaju i charakteru imprezy, a także wieku biorących w niej uczestników.

3. Kierownikiem wycieczki turystyki kwalifikowanej może być nauczyciel z uprawnieniami turystycznymi, trenerskimi i instruktorskimi w odpowiedniej dyscyplinie sportu lub za zgodą dyrektora ZKiW inna pełnoletnia osoba spoza szkoły posiadająca odpowiednie uprawnienia.

§6

1. Opiekunem wycieczki lub imprezy turystyczno-krajoznawczej może być nauczyciel, instruktor organizacji harcerskiej lub za zgodą dyrektora szkoły – inna pełnoletnia osoba.

§7

1. Kierownicy i opiekunowie wycieczek szkolnych i innych imprez turystyczno-krajoznawczych obowiązani są do ścisłego przestrzegania przepisów przeciwpożarowych, sanitarno-epidemiologicznych oraz zasad korzystania z dróg publicznych i szlaków turystycznych, a także przestrzegania innych szczegółowych regulaminów oraz zarządzeń wykonawczych władz oświatowych, administracyjnych i samorządowych.
2. Wszyscy uczestnicy wycieczek i imprez turystyczno-krajoznawczych zobowiązani są do bezwzględnego przestrzegania bezpieczeństwa i zasad szczególnej ostrożności oraz wykonywania poleceń kierownika i opiekunów.

§8

1. Kierownicy i opiekunowie muszą posiadać umiejętności udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.
2. Troska o bezpieczeństwo uczestników wycieczki lub dowolnej imprezy o charakterze turystyczno-krajoznawczym lub szkoleniowym jest jednym z podstawowych obowiązków kadry wychowawczo-opiekuńczej.
3. Kadre obowiązuje pełna znajomość przepisów, zachowanie pełnych warunków bezpieczeństwa dla uczestników oraz ścisłe ich przestrzeganie i egzekwowanie.
4. Kierownik i opiekunowie wycieczki lub imprezy są zobowiązani możliwie jak najszybciej zapewnić fachową pomoc lekarską w przypadku zaistnienia wypadku lub choroby uczestnika wycieczki lub imprezy.

§9

1. Do podstawowych obowiązków kierownika wycieczki lub imprezy należy:
 - 1) opracowanie szczegółowego programu oraz zapoznanie z nim wszystkich uczestników i ich rodziców (opiekunów prawnych),
 - 2) wypełnienie karty wycieczki lub imprezy – załączniki do niniejszego regulaminu lub wydruk z dziennika elektronicznego,
 - 3) zapoznanie wszystkich uczestników z regulaminem wycieczki lub imprezy,
 - 4) zapewnienie warunków pełnej realizacji programu i regulaminu wycieczki oraz sprawowanie nadzoru,
 - 5) zapoznanie uczestników z zasadami bezpieczeństwa oraz zapewnienie warunków do ich przestrzegania,
 - 6) stwierdzenie, że obiekt noclegowy spełnia wymogi bezpieczeństwa i czystości a w przypadku stwierdzenia złych warunków bezpieczeństwa obiektu, zobowiązany jest do zapewnienia noclegów w innym miejscu,
 - 7) określenie zadań dla opiekunów,
 - 8) nadzór nad zaopatrzeniem uczestników w niezbędny ekwipunek i apteczkę pierwszej pomocy,
 - 9) organizacja transportu, wyżywienia i noclegów dla uczestników,
 - 10) zabezpieczenie całości dokumentacji związanej z wycieczką lub imprezą, w tym dokumentów wystawionych i podpisanych przez gospodarzy obiektów, w których przebywali uczestnicy,
 - 11) podział zadań wśród uczestników wycieczki lub imprezy,
 - 12) dysponowanie środkami finansowymi przeznaczonymi na organizację wycieczki lub imprezy,

- 13) w przypadku zaistnienia choroby lub wypadku uczestnika, uzyskanie pisemnej opinii lekarza o możliwości kontynuowania albo braku możliwości kontynuowania udziału jej uczestnika w wycieczce lub imprezie,
 - 14) podsumowanie, ocena i rozliczenie finansowe wycieczki lub imprezy po jej zakończeniu,
 - 15) przekazanie dyrekcji Zespołu – niezwłocznie po zakończeniu wycieczki lub imprezy pozostałych dokumentów stanowiących załączniki do niniejszego regulaminu.
2. Do obowiązków opiekuna należy:
- 1) sprawowanie opieki nad powierzonymi uczestnikami,
 - 2) współdziałanie z kierownikiem w zakresie realizacji programu i harmonogramu wycieczki lub imprezy,
 - 3) nadzór nad przestrzeganiem regulaminu przez uczestników ze szczególnym uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa,
 - 4) nadzór nad wykonywaniem przez uczestników przydzielonych zadań,
 - 5) wykonywanie innych zadań zleconych przez kierownika,
 - 6) przejęcie funkcji kierownika wycieczki lub imprezy w przypadku choroby, wypadku lub niedyspozycji kierownika wycieczki i powiadomienie o tym fakcie dyrekcję ZKiW.

§10

1. Zalecenia i przeciwwskazania dla uczestników wycieczek i imprez:
- 1) w wycieczkach turystyczno-krajoznawczych nie mogą brać udziału uczniowie, w stosunku do których istnieją przeciwwskazania lekarskie,
 - 2) opiekun wycieczki lub imprezy jest obowiązany sporządzić stan liczbowy uczestników przed wyruszeniem z każdego miejsca pobytu i sprawdzać ten stan w czasie zwiedzania, przejazdu oraz po przybyciu na miejsce docelowe,
 - 3) zabrania się prowadzenia wycieczek podczas burzy, śnieżycy, gołoledzi,
 - 4) zabrania się urządzania wycieczek wysokogórskich bez udziału wykwalifikowanego przewodnika górskiego z uprawnieniami,
 - 5) zabrania się uczestnikom dotykania przedmiotów mających połączenie z liniami wysokich napięć, manipulowania niewypałami i niewybuchami, spożywania owoców i produktów spożywczych, co do których nie ma pewności, że są jadalne i zdatne do konsumpcji,
 - 6) przed wyruszeniem na wycieczkę należy zaopatrzyć się w dobrze wyposażoną apteczkę pierwszej pomocy,
 - 7) przed wyjazdem na wycieczkę opiekunowie dokładnie zaznajamiają uczestników z zasadami bezpieczeństwa na jezdniach, drogach, w autokarze, statku wycieczkowym, na szlakach turystycznych i górskich, na peronach kolejowych, w środkach komunikacji publicznej itp.,
 - 8) opiekunowie po dotarciu do miejsca docelowego powinni zadbać o sprawdzenie, czy produkty spożywcze zostały skonsumowane przez uczestników, aby zapobiec ewentualnemu zatruciu organizmu zbyt długim przechowywaniem produktów,
 - 9) opiekun jest zobowiązany sprawdzić sprzęt i odzież przed wyruszeniem na wycieczkę lub trasę turystyczną pod względem trafności jej doboru oraz jakości,
 - 10) po przybyciu na miejsce noclegowe należy dokładnie zapoznać się z rozmieszczeniem dróg ewakuacyjnych, pomieszczeniami sanitarno-higienicznymi oraz możliwościami suszenia i prania bielizny i odzieży i suszenia butów,
 - 11) kierownik i opiekunowie powinni zdecydowanie eliminować próby zakłócania ciszy i snu oraz dopilnować, aby nikt nie wychodził z miejsca noclegowego,
 - 12) kierownik i opiekunowie muszą zwrócić szczególną uwagę na respektowanie bezwzględneho zakazu palenia tytoniu, spożywania pod jakąkolwiek postacią alkoholu oraz zażywania narkotyków lub innych niedozwolonych używek,

- 13) obowiązkiem uczestników wycieczki jest nieść pomoc na szlaku wszystkim jej potrzebującym, umiejętnie organizować pierwszą pomoc, o zaistniałych nieszczęśliwych wypadkach bezzwłocznie zawiadomić rodzinę i dyrekcję Zespołu.

§11

1. W przypadku zaistnienia choroby lub wypadku, gdy uczestnik wycieczki nie może jej kontynuować na podstawie pisemnej opinii lekarza, wówczas poszkodowany pozostaje pod opieką lekarską a rodzic zobowiązany jest do osobistego odbioru dziecka ze wskazanego zakładu opieki zdrowotnej. Jeżeli nie ma innych przeciwwskazań pozostali uczestnicy wycieczki kontynuują jej program zgodnie z harmonogramem.
2. W przypadku zaistnienia choroby lub wypadku, gdy lekarz wyda pisemną opinię o możliwości kontynuowania wycieczki przez osobę niedysponowaną, kierownik wycieczki zawiadamia o tym fakcie rodziców i oczekuje ich pisemnej decyzji (fax, skan, zdjęcie), czy ich dziecko może kontynuować wycieczkę. Jeżeli rodzic nie wyrazi zgody na dalszy udział swojego dziecka w wycieczce bądź imprezie, wówczas musi w ciągu 24 godzin odebrać swoje dziecko z miejsca pobytu wskazanego przez kierownika i przejąć nad nim całkowitą opiekę.

§12

1. W przypadku, gdy uczeń biorący udział w wycieczce lub imprezie będzie w sposób notoryczny łamał postanowienia regulaminów, w tym:
 - spożywał pod jakąkolwiek postacią alkohol,
 - zażywał lub rozprowadzał narkotyki lub inne niedozwolone używki,zostanie pozbawiony prawa dalszego brania udziału w wycieczce lub imprezie.
2. O zaistniałej sytuacji przedstawionej w ust. 1, kierownik wycieczki lub upoważniony opiekun powiadamia rodziców (prawnych opiekunów), którzy bezzwłocznie muszą odebrać swoje dziecko z wycieczki lub innej imprezy i przejąć dalszą nad nim opiekę.
3. W sytuacji, gdy uczestnik wycieczki lub innej imprezy dokona jakichkolwiek szkód materialnych, rodzic zobowiązany jest do pokrycia kosztów tych zniszczeń.

§13

1. Działalność w zakresie krajoznawstwa i turystyki obejmuje następujące formy:
 - 1) wycieczki przedmiotowe,
 - 2) wycieczki krajoznawczo-turystyczne, jedno lub wielodniowe,
 - 3) wycieczki turystyki kwalifikowanej i obozy wędrownie,
 - 4) imprezy krajoznawczo-turystyczne – biwaki, konkursy terenowe, turnieje, spływy, zloty, rajdy itp.,
 - 5) imprezy wyjazdowe związane z realizacją programu nauczania, takie jak: zielone szkoły, szkoły zimowe, szkoły ekologiczne.
2. Szkoły mogą organizować wyjazdy zagraniczne, o których mowa w ust.1 za zgodą dyrektora Zespołu po zawiadomieniu organu prowadzącego i organu sprawującego nadzór pedagogiczny.
3. Zawiadomienie, o którym mowa w ust.2 zawiera w szczególności:
 - 1) nazwę kraju,
 - 2) czas pobytu,
 - 3) program pobytu,
 - 4) imię i nazwisko kierownika oraz opiekunów,
 - 5) listę uczniów biorących udział w wyjeździe wraz z określeniem ich wieku.
4. Kierownikiem lub opiekunem uczniów biorących udział w wycieczce lub imprezie zagranicznej musi być osoba znająca dodatkowo język obcy w stopniu umożliwiającym porozumiewanie

się w kraju docelowym i w krajach znajdujących się na trasie planowanej wycieczki lub imprezy.

§14

1. Udział uczniów niepełnoletnich w wycieczkach i imprezach wymaga pisemnej zgody rodziców albo prawnych opiekunów.
2. Uczestnicy wycieczek i imprez podlegają ubezpieczeniu od następstw nieszczęśliwych wypadków, a w przypadku wycieczki lub imprezy zagranicznej – ubezpieczeniu od następstw nieszczęśliwych wypadków i kosztów leczenia.
3. Kierownicy i opiekunowie wycieczek i imprez nie ponoszą kosztów przejazdu, zakwaterowania i wyżywienia.

§15

1. Niniejszy regulamin i zasady organizowania wycieczek i imprez turystyczno-krajoznawczych zostały opracowane na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 8 listopada 2001 r. (Dz.U. z 2001r. nr 135, poz. 1516 z póź. zm.).
2. Z niniejszym regulaminem zostają zapoznani wszyscy uczestnicy wycieczek i imprez organizowanych przez Zespół Kształcenia i Wychowania w Koczale.
3. Odpowiedzialnym za wykonanie zalecenia zawartego w ust.2 jest kierownik wycieczki lub imprezy powołany przez dyrektora ZKiW.
4. Załącznikiem do tego regulaminu są:
 - 1) karta wycieczki wraz z harmonogramem,
 - 2) lista uczestników wycieczki,
 - 3) oświadczenia rodziców,
 - 4) regulamin uczestnika wycieczki,
 - 5) regulamin spływu kajakowego,
 - 6) wskazówki dotyczące:
 - a) wycieczek w góry,
 - b) korzystania z kąpielisk,
 - c) udziału w ruchu pieszym,
 - d) turystyki rowerowej.

Niniejszy regulamin wchodzi w życie z dniem podpisania.

KARTA WYCIECZKI

Nazwa i adres przedszkola/szkoły/placówki:

Cel wycieczki:

.....
.....
.....
.....

Nazwa kraju¹⁾/miasto/trasa wycieczki:

.....
.....
.....

Termin:

Numer telefonu kierownika wycieczki:

Liczba uczniów:, w tym uczniów niepełnosprawnych:

Klasa:

Liczba opiekunów wycieczki:

Środek transportu:

¹⁾ Dotyczy wycieczki za granicą.

PROGRAM WYCIECZKI

Data, godzina wyjazdu oraz powrotu	Długość trasy (w km)	Miejscowość docelowa i trasa powrotna	Szczegółowy program wycieczki od wyjazdu do powrotu	Adres miejsca noclegowego i żywieniowego oraz przystanki i miejsca żywienia

Oświadczenie

Zobowiązuję się do przestrzegania przepisów dotyczących bezpieczeństwa w czasie wycieczki.

Kierownik wycieczki

Opiekunowie wycieczki

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

ZATWIERDZAM

(data i podpis dyrektora ZKiW)

LISTA UCZESTNIKÓW WYCIECZKI

Miejsce.....

Termin

Lp.	Imię i nazwisko uczestnika wycieczki	Numer telefonu rodziców/opiekunów
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		
20.		
21.		
22.		
23.		
24.		
25.		
26.		
27.		
28.		
29.		
30.		
31.		
32.		
33.		
34.		
35.		
36.		
37.		
38.		
39.		
40.		

Opiekunowie:

Lp.	Imię i nazwisko, nr telefonu	
1.		kierownik
2.		opiekun
3.		opiekun
4.		opiekun

.....
(pieczęć i podpis dyrektora ZKiW)

(nazwisko, imię, adres, telefon rodziców/prawnych opiekunów)

(nr PESEL dziecka)

OŚWIADCZENIE RODZICÓW (PRAWNYCH OPIEKUNÓW)

Wyrażam zgodę na wyjazd mojego dziecka _____
(imię i nazwisko ucznia/wychowanka)

w _____
(określenie wycieczki lub imprezy turystycznej)

w terminie:

(określić dzień wyjazdu i dzień przyjazdu)

Jednocześnie oświadczam, że są mi znane zasady i przepisy dotyczące uczestnictwa mojego dziecka w w/w wycieczce (imprezie turystycznej) w szczególności związane z sytuacją, gdy dziecko moje uległoby nieszczęśliwemu wypadkowi lub chorobie (Regulamin wycieczek szkolnych §11 ust.1 i 2).

Ponadto, zobowiązuję się do osobistego i bezzwłocznego odbioru na własny koszt dziecka, które decyzją kierownika wycieczki (imprezy) zostało pozbawione prawa dalszego w niej udziału w związku z drastycznym naruszeniem dyscypliny (Regulamin wycieczek szkolnych § 12 ust. 1 i 2), a także pokrycia kosztów ewentualnych zniszczeń (§ 12 ust.3).

Oświadczam również że przyprowadzę dziecko do miejsca rozpoczęcia wycieczki (zbiórki) a także odbiorę je osobiście po zakończeniu wycieczki.

(data i czytelny podpis rodziców/ prawnych opiekunów)

Załącznik nr 3 do Regulaminu Wycieczek

(nazwisko, imię, adres, telefon rodziców/prawnych opiekunów)

(nr PESEL dziecka)

OŚWIADCZENIE RODZICÓW (PRAWNYCH OPIEKUNÓW)

Wyrażam zgodę na wyjazd mojego dziecka _____
(imię i nazwisko ucznia/wychowanka)

w _____
(określenie wycieczki lub imprezy turystycznej)

w terminie:

(określić dzień wyjazdu i dzień przyjazdu)

Jednocześnie oświadczam, że są mi znane zasady i przepisy dotyczące uczestnictwa mojego dziecka w w/w wycieczce (imprezie turystycznej) w szczególności związane z sytuacją, gdy dziecko moje uległoby nieszczęśliwemu wypadkowi lub chorobie (Regulamin wycieczek szkolnych §11 ust.1 i 2).

Ponadto, zobowiązuję się do osobistego i bezzwłocznego odbioru na własny koszt dziecka, które decyzją kierownika wycieczki (imprezy) zostało pozbawione prawa dalszego w niej udziału w związku z drastycznym naruszeniem dyscypliny (Regulamin wycieczek szkolnych § 12 ust. 1 i 2), a także pokrycia kosztów ewentualnych zniszczeń (§ 12 ust.3).

Oświadczam również że przyprowadzę dziecko do miejsca rozpoczęcia wycieczki (zbiórki) a także odbiorę je osobiście po zakończeniu wycieczki.

(data i czytelny podpis rodziców/ prawnych opiekunów)

REGULAMIN UCZESTNIKA WYCIECZKI

KAŻDY UCZESTNIK WYCIECZKI ZOBOWIĄZANY JEST:

1. Zapoznać się z zasadami Regulaminu wycieczki oraz bezwzględnie się do nich stosować.
2. Wykonywać polecenia oraz dostosowywać się do nakazów i zakazów wydawanych przez organizatorów (opiekun, kierownik, pilot, przewodnik).
3. Zachowywać się w sposób kulturalny i zdyscyplinowany. Twoje zachowanie może mieć wpływ na bezpieczeństwo innych osób!
4. Nie oddalać się od grupy.
5. Przestrzegać zasady poruszania się po drogach, transportu zbiorowego, bezpieczeństwa przeciwpożarowego.
6. Informować opiekunów o jakichkolwiek sytuacjach niebezpiecznych mogących zagrażać życiu lub zdrowiu uczestników wycieczki.
7. Zgłaszać opiekunowi wycieczki wszelkie objawy złego samopoczucia.
8. Dostosowywać się do obowiązujących w obiektach muzealnych regulaminów.
9. Dbać o czystość, ład i porządek w miejscach, w których się przebywa.
10. W obiektach noclegowych przestrzegać obowiązujących tam regulaminów.
11. Kulturalnie odnosić się do opiekunów, kolegów i innych osób.

Regulamin spływu kajakowego i zasady obowiązujące przy korzystaniu z kajaka.

1. Kadra i wszyscy uczestnicy spływu są zobowiązani do przestrzegania regulaminu spływu oraz zasady jednoosobowego kierownictwa komendanta spływu, którym jest przewodnik turystyki kajakowej.
2. Decyzję w sprawie zakwalifikowania uczestnika do udziału w spływie podejmuje komendant spływu.
3. W przypadku wystąpienia sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia uczestników spływu, obowiązkiem każdego kajakarza jest niesienie pomocy osobom, które znalazły się w niebezpieczeństwie - najpierw ratujemy ludzi a potem sprzęt. Ustępujemy też na szlaku załogom słabszym i płynącym z prądem.
4. Kadra spływu i uczestnicy powinni przestrzegać w czasie spływu ustalonego wcześniej szyku jednostek pływających, a w szczególności bezpiecznej odległości między jednostkami.
5. Spływanie od zachodu do wschodu słońca jest zabronione.
6. W przypadku zaistnienia złych warunków atmosferycznych lub innych niebezpieczeństw dla uczestników uniemożliwiających prowadzenie spływu, kierownictwo spływu ma prawo do odwołania imprezy w całości lub jej części.
7. Uczestnicy spływu są zobowiązani do kulturalnego zachowania na wodzie i w miejscu postoju, a także dbałości o sprzęt.
8. Uczestnicy siedzą w kajakach trzymając nogi w kokpicie, wchodzą do kajaka w miękkim obuwiu i dbają o czystość osobistą oraz sprzętu.
9. Samodzielny udział w spływie może brać osoba, która ukończyła 14 rok życia i ma umiejętność pływania poświadczoną kartą pływacką.
10. Pełnoletni posiadacz karty pływackiej może zabrać na kajak jedną osobę nie posiadającą karty pływackiej lub nie umiejącą pływać, jeżeli osoba ta ma na sobie założoną poprawnie kamizelkę zabezpieczającą przed utonięciem.
11. Wszyscy uczestnicy spływu mają bezwzględny obowiązek pływania w kamizelkach asekuracyjnych.
12. Każdy uczestnik jest zobowiązany zabezpieczyć swoje dokumenty i sprzęt w wodoodpornych opakowaniach tak, aby nie zatonęły.

WSKAZÓWKI DOTYCZĄCE WYCIECZEK W GÓRY

Liczbę opiekunów i sposób zorganizowania opieki na wycieczce należy ustalić uwzględniając:

- wiek,
- stopień rozwoju psychofizycznego,
- stan zdrowia,
- specyfikę wycieczki,
- ewentualną niepełnosprawność osób powierzonych opiece,
- warunki, w jakich będzie się ona odbywać.

Przepisy nie określają szczegółowo liczby opiekunów w zależności od liczby uczniów, pozostawiając te decyzje organizatorom, którzy znając uczestników wycieczki dobierają odpowiednią dla zapewnienia bezpieczeństwa liczbę opiekunów.

GÓRY

- Przed wyjazdem na wycieczkę w góry należy koniecznie przeprowadzić spotkanie organizacyjne, na którym przygotujemy uczniów do górskiej wędrówki.
- W wycieczkach w góry nie mogą brać udziału uczniowie w stosunku do których istnieją przeciwwskazania lekarskie.
- Opiekun wycieczki obowiązany jest sprawdzić stan liczbowy uczniów przed wyruszeniem z każdego miejsca pobytu, w czasie zwiedzania, przejazdu oraz po przybycie do miejsca docelowego.
- Zabrania się prowadzenia wycieczek z młodzieżą podczas burzy, śnieżycy i gołoledzi.
- Na wycieczce turystyki kwalifikowanej opiekę sprawować powinna jedna osoba nad grupą 10 uczniów, jeżeli przepisy szczegółowe nie stanowią inaczej.
- Wycieczki piesze lub narciarskie na terenach górskich leżących na obszarach parków narodowych i rezerwatów przyrody oraz leżących powyżej 1 000 m mogą prowadzić tylko przewodnicy turystyczni.
- Należy pamiętać o obowiązku chodzenia tylko po oznakowanych trasach.
- Na terenach objętych bezpośrednią działalnością GOPR i TOPR wszystkie wydarzenia turystyczne i sportowe powinny być zgłoszone do tych instytucji, co najmniej na 14 dni przed terminem rozpoczęcia.
- Wskazane jest, aby opiekunowie znali numery kontaktowe rodziców (przedstawicieli ustawowych) uczniów.
- Opiekun powinien mieć ze sobą apteczkę.

Wzywanie pomocy w górach!

Należy zaopatrzyć się w gwizdek, latarkę lub racę świetlną...

- Sygnał dźwiękowy – potrzebujemy gwizdka. Sygnał wzywania pomocy to 6 sygnałów dźwiękowych na minutę (co 10 sekund), następnie minuta przerwy, 6 sygnałów itd. Odebranie sygnału: 3 sygnały na minutę, minuta przerwy.

➤ Sygnał świetlny:

- latarka – sygnał wzywania pomocy: 6 sygnałów świetlnych na minutę, następnie minuta przerwy, 6 sygnałów itd. Odebranie sygnału pomocy: 3 sygnały na minutę, minuta przerwy.
- race i rakietnice – kolor czerwony oznacza niebezpieczeństwo. Odpowiedzią powinien być kolor biały.

➤ alfabet Morse’a – sygnał SOS to ...-.. (trzy krótkie sygnały, trzy długie i trzy krótkie).

➤ Śmigłowiec:

- komunikat: Tak potrzebuję pomocy – kiedy nadleci helikopter, należy stanąć plecami do wiatru w pozycji wyprostowanej, z uniesionymi do góry rękami tak, aby sylwetka tworzyła literę „Y” (Yes).
- komunikat: Nie, nie potrzebuję pomocy – jeżeli pomoc nie jest potrzebna należy stać z jedną ręką uniesioną do góry, a drugą opuszczoną wzdłuż tułowia.

NUMERY ALARMOWE

601 100 300 – Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe (we wszystkich polskich górach).

112 – międzynarodowy numer ratunkowy.

WSKAZÓWKI DOTYCZĄCE KORZYSTANIA Z KĄPIELISK

Liczbę opiekunów i sposób zorganizowania opieki na wycieczce należy ustalić uwzględniając:

- wiek,
- stopień rozwoju psychofizycznego,
- stan zdrowia,
- specyfikę wycieczki,
- ewentualną niepełnosprawność osób powierzonych opiece,
- warunki, w jakich będzie się ona odbywać.

Przepisy nie określają szczegółowo liczby opiekunów w zależności od liczby uczniów, pozostawiając te decyzje organizatorom, którzy znając uczestników wycieczki dobierają odpowiednią dla zapewnienia bezpieczeństwa liczbę opiekunów.

KĄPIELISKA

- Do obowiązków kierowników i opiekunów dzieci i młodzieży, korzystającej z ogólnodostępnych kąpielisk i pływalni, należy:
 - zapoznanie uczestników z regulaminem danego kąpieliska lub pływalni oraz czuwanie nad jego ścisłym przestrzeganiem,
 - uzgodnienie z kierownikiem lub ratownikiem kąpieliska lub pływalni warunków i sposobu korzystania z kąpieliska lub pływalni zapewniających bezpieczeństwo uczestnikom.
- W zajęciach prowadzonych w zorganizowanych grupach na jedną osobę prowadzącą zajęcia nie może przypadać **więcej niż 15 uczestników**.

WSKAZÓWKI DOTYCZĄCE UDZIAŁU W RUCHU PIESZYM

Liczbę opiekunów i sposób zorganizowania opieki na wycieczce należy ustalić uwzględniając:

- wiek,
- stopień rozwoju psychofizycznego,
- stan zdrowia,
- specyfikę wycieczki,
- ewentualną niepełnosprawność osób powierzonych opiece,
- warunki, w jakich będzie się ona odbywać.

Przepisy nie określają szczegółowo liczby opiekunów w zależności od liczby uczniów, pozostawiając te decyzje organizatorom, którzy znając uczestników wycieczki dobierają odpowiednią dla zapewnienia bezpieczeństwa liczbę opiekunów.

RUCH PIESZY

- Pieszy jest obowiązany korzystać z chodnika lub drogi (ścieżki) dla pieszych, a w razie ich braku z pobocza. Jeżeli nie ma pobocza lub czasowo nie można z niego korzystać, pieszy może korzystać z jezdni, pod warunkiem zajmowania miejsca jak najbliżej jej krawędzi i ustępowania pierwszeństwa nadjeżdżającemu pojazdowi.
- Pieszy idący po poboczu lub jezdni jest obowiązany iść lewą stroną drogi.
- Piesi idący jezdnią są obowiązani iść jeden za drugim. Na drodze o małym ruchu, w warunkach dobrej widoczności, dwóch pieszych może iść obok siebie.
- Korzystanie przez pieszego z drogi (ścieżki) dla rowerów jest dozwolone tylko w razie braku chodnika lub pobocza albo niemożności korzystania z nich.
- Pieszy z wyjątkiem osoby niepełnosprawnej korzystający z tej drogi jest obowiązany ustąpić pierwszeństwa rowerowi.
- Kolumna pieszych, wyjątkiem pieszych w wieku do **10 lat**, może się poruszać tylko prawą stroną jezdni.
- Liczba pieszych idących jezdnią w kolumnie obok siebie nie może przekraczać 4, pod warunkiem, że kolumna nie zajmuje więcej niż połowę szerokości jezdni.
- Piesi w wieku do 10 lat mogą iść w kolumnie tylko dwójkami, pod nadzorem co najmniej jednej osoby pełnoletniej.
- Długość kolumny pieszych nie może przekraczać 50 m.
- Odległość między kolumnami nie może być mniejsza niż 100 m.

Zabrania się:

- ruchu po jezdni kolumny pieszych w czasie mgły,
- ruchu po jezdni kolumny pieszych w wieku do 10 lat w warunkach niedostatecznej widoczności,
- prowadzenia po jezdni kolumny pieszych przez osobę w wieku poniżej 18 lat.

WSKAZÓWKI DOTYCZĄCE TURYSTYKI ROWEROWEJ

Liczbę opiekunów i sposób zorganizowania opieki na wycieczce należy ustalić uwzględniając:

- wiek,
- stopień rozwoju psychofizycznego,
- stan zdrowia,
- specyfikę wycieczki,
- ewentualną niepełnosprawność osób powierzonych opiece,
- warunki, w jakich będzie się ona odbywać.

Przepisy nie określają szczegółowo liczby opiekunów w zależności od liczby uczniów, pozostawiając te decyzje organizatorom, którzy znając uczestników wycieczki dobierają odpowiednią dla zapewnienia bezpieczeństwa liczbę opiekunów.

TURYSTYKA ROWEROWA

- Kierujący rowerem korzystający z drogi (ścieżki) dla rowerów i pieszych jest obowiązany zachować szczególną ostrożność wobec pieszego idącego taką drogą i ustępować mu pierwszeństwa.
- Kierującemu rowerem **zabrania się**:
 - jazdy po jezdni obok innego uczestnika ruchu,
 - jazdy bez trzymania co najmniej jednej ręki na kierownicy oraz nóg na pedałach lub podnóżkach,
 - czepiania się pojazdów.
 - na przejeździe dla rowerzystów, kierującemu rowerem zabrania się:
 - wyjeżdżania bezpośrednio przed jadący pojazd,
 - zwalniania lub zatrzymywania się bez uzasadnionej przyczyny.
- Korzystanie z chodnika przez kierującego rowerem jest dozwolone jedynie w razie braku drogi (ścieżki) dla rowerów i niemożności korzystania z jezdni.
- Kierujący rowerem, korzystający z chodnika jest zobowiązany zachować szczególną ostrożność oraz ustępować pierwszeństwa pieszemu.
- Liczba rowerów jadących w zorganizowanej kolumnie nie może przekraczać **15**.
- Odległość między rowerami poruszającymi się w kolumnie rowerów jednośladowych nie może przekraczać 5 m.